

**Programma van maatregelen bij Archeologienota :
Ankerstraat,
Oostende (prov. West-Vlaanderen)**

Robby Vervoort
Freelance Senior Archeoloog
Borgerhout, oktober 2025

Titel

Programma van maatregelen bij Archeologienota:
Ankerstraat, Oostende
(Prov. West-Vlaanderen)

Auteur

Robby Vervoort

Opdrachtgever

Ontwikkelaar

Projectcode

2025J152

Plaats en datum van uitgave

Borgerhout, oktober 2025

Reeks

RVFSA-Rapport, 222

Inhoud

1. Technische fiche/administratieve gegevens	3
2. Inleiding	6
3. Synthese en onderzoeksvragen.....	6
4. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied	11
5. Programma van maatregelen.....	11
5.1. Vraagstelling en onderzoeksdoelen.....	11
5.2. Onderzoeksstrategie, motivering, fasering en methodiek	12
5.2.1. Motivering.....	12
5.2.2. Fasering	12
5.3. Uitvoering van het veldwerk.....	13
5.3.1. Afwijkingen ten opzichte van het puttenplan	16
5.4. Bijzondere voorwaarden.....	16
6. Bindende voorwaarde bij vervolgonderzoek (opgraving) na het vooronderzoek (prospectie)	16

1. Technische fiche/administratieve gegevens

Naam site

Oostende, Ankerstraat
 (25-OOS/ANK-2025J152)

Ligging

Oostende, Ankerstraat 1

Kadastrale gegevens projectgebied

Oostende: 2de Afd. Oostende: Sectie D
 Perceelnummer: 893B

Bounding Box

X50153,3	Y214904,2
X50197,9	Y214905,9
X50204,8	Y214805,0
X50161,2	Y214800,8

Onderzoek

Archeologisch en geschiedkundig bureauonderzoek

Projectcode

2025J152

Opdrachtgever

Ontwikkelaar

Contactpersoon opdrachtgever

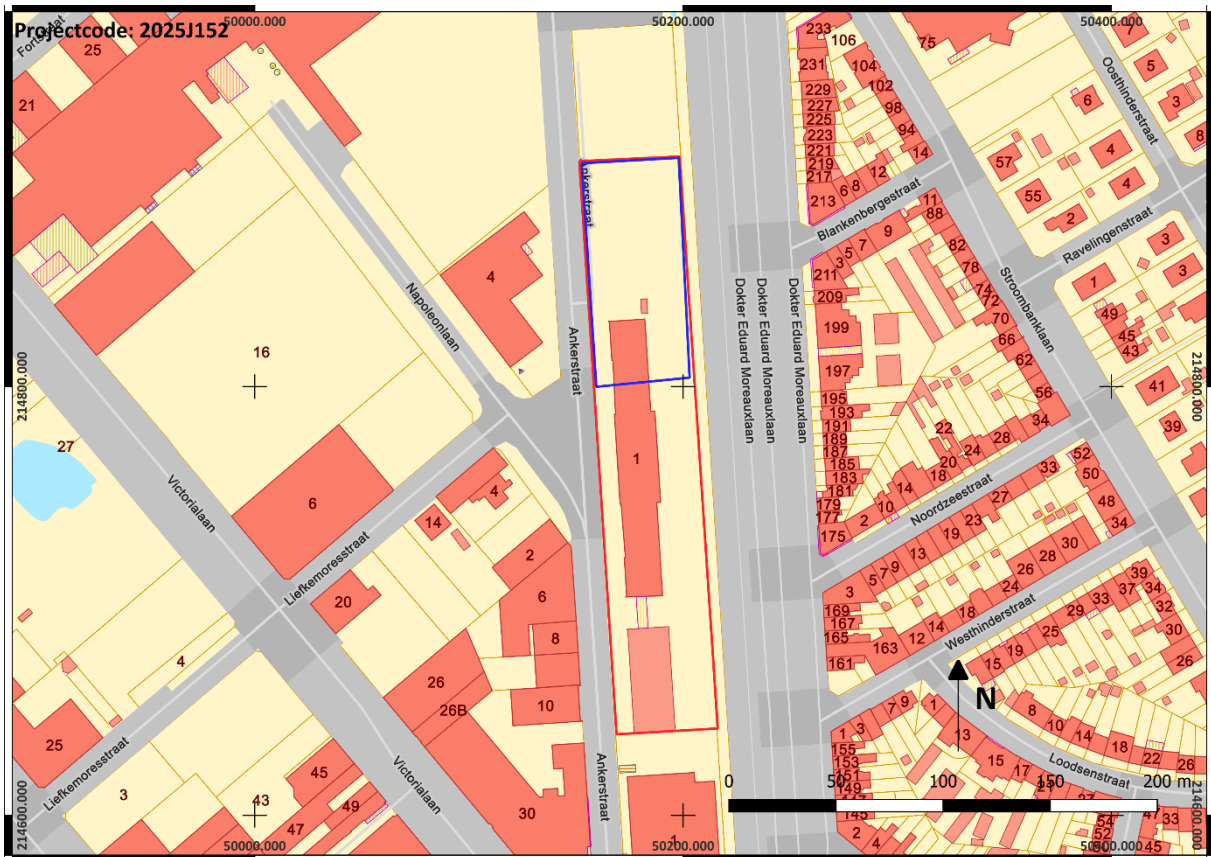
Zie privacy-fiche

Uitvoerder

Robby Vervoort. Freelance Senior Archeoloog. Research & Consultancy.

Erkend archeoloog

Robby Vervoort OE/ERK/Archeoloog/2016/00126

Figuur 1: Kadasterkaart met aanduiding onderzoeksgebied (1/1500)

Nummer wettelijk depot

Niet van toepassing

Termijn

25 september – 15 oktober

Geplande ingreep

Sloop bestaande bebouwing, optrekken appartementen en hotel met kelder verdieping.

Geldende wetgeving en voorwaarden

Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014. De melding werd opgesteld overeenkomstig de Code van Goede Praktijk. De totale oppervlakte van de kadastrale percelen waarop de aanvraag betrekking heeft, bedraagt 3000m² of meer en de oppervlakte van de bodemingreep bedraagt meer dan 1000 m², zoals bepaald in artikel 5.4.2 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en is gelegen buiten een zone waarop lagere oppervlaktecriteria van toepassing zijn.

Randvoorwaarden

Het terrein is heden gedeeltelijk bebouwd en verhard. Het terrein staat op het gewestplan aangeduid als gebied voor stedelijke ontwikkeling.

Doelstelling

Het doel van deze archeologienota is om via de tot op heden beschikbare bronnen na te gaan wat het archeologische potentieel van het projectgebied is, wat de mogelijke bedreigingen zijn voor het eventueel aanwezige bodemarchief, en hoe hiermee dient omgegaan te worden.

Vraagstelling

- Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?
- Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?
- Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?
- Wat is de impact van de geplande werken?
- Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?

Thesaurus

Bureauonderzoek, Wereldoorlogen, Landschappelijk Booronderzoek

2. Inleiding

Doel van dit bureauonderzoek is het verkrijgen van een bekrachtigde archeologienota naar aanleiding van een geplande omgevingsvergunningsaanvraag te Oostende, Ankerstraat 1. In deze archeologienota wordt via een bureauonderzoek nagegaan welke mogelijke archeologische en cultuurhistorische waarden zich binnen het projectgebied bevinden. Het projectgebied wordt in eerste instantie binnen een grotere context geplaatst. Vervolgens wordt nagegaan wat de recente gebruiksgeschiedenis van het projectgebied is en wat hiervan de mogelijke impact was op perceelsniveau. Tevens wordt de mogelijke impact van de geplande werken op het eventueel aanwezige archeologische potentieel besproken. Op basis van alle voorhanden zijnde gegevens wordt vervolgens een programma van maatregelen voorgesteld.

Er werd reeds een bureauonderzoek (2024D85) en een landschappelijk booronderzoek (2024F94) uitgevoerd in het kader van de omgevingsaanvraag voor het verkrijgen van de verkavelingsvergunning. Dit leidde tot een bekrachtigde archeologienota (**ID30306**)¹ met uitgesteld programma van maatregelen voor het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem met het oog op het opsporen van relictten die in verband staan met de Tweede Wereldoorlog.

De huidige archeologienota heeft betrekking op de aanvraag voor het ontwikkelen van lot 2. Hier worden nieuwe appartementen en een hotel gerealiseerd. De eerdere verkavelingsaanvraag wordt pas volledig ontvankelijk verklaard na het verkrijgen van een stedenbouwkundige vergunning voor lot 2. Om die reden werd het uitgestelde programma van maatregelen nog niet uitgevoerd. De ontwikkelaar wil pas bijkomende kosten maken na het verkrijgen van de nodige omgevingsvergunningen.

Dientengevolge wordt het eerder in akte genomen programma van maatregelen hier overgenomen met enkele kleine wijzigingen met betrekking tot de fasering van de geplande werken en het uitvoeren proefsleuvenonderzoek.

3. Synthese en onderzoeksvragen

Op basis van de beschikbare bronnen kan gesteld worden dat de kans op de aanwezigheid van archeologische resten met een hoog potentieel op kennisvermeerdering ter hoogte van het projectgebied gemiddeld is. Het projectgebied situeert zich ter hoogte van de 'Historische Polders van Oostende'. Dit gebied ten oosten van de stad Oostende en de havengeul wordt pas tussen de 18de en

¹ <https://loket.onroerendergoed.be/archeologie/notas/notas/30306>

de 19de eeuw ingepolderd. Op de historische kaarten uit de 18de en 19de eeuw kan waargenomen worden dat het projectgebied in een onbebouwde zone ten oosten van de haven is gelegen. Enkel op de kaart van Ferraris zien we de aanwezigheid van een dijklichaam ter hoogte van het terrein. Verder zien we dat pas in het Interbellum de zone rondom het projectgebied wordt ontwikkeld als industriegebied voor zeegebonden bedrijven. Ter hoogte van het terrein zelf worden de kantoren en gebouwen van het ILVO, het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek, opgetrokken in het derde kwart van de 20ste eeuw. De constructie van de gebouwen heeft gezorgd voor een plaatselijke verstoring van de bovenste lagen van de bodemopbouw.

Rekening houdend met de complexe landschappelijk en bodemkundige situatie van de kustpolders werd nagegaan in hoeverre er zich binnen het projectgebied mogelijk begraven stabiele 'tijdelijke' looppniveaus kunnen bevinden. In dit opzicht werd een landschappelijk booronderzoek uitgevoerd ter hoogte van het terrein. Op basis van de verkregen resultaten kunnen we stellen dat er op diepere niveaus geen kans is dat er zich hier stabiele looppniveaus hebben ontwikkeld in het verleden. Gezien de aanwezigheid van de huidige bebouwing kunnen we dus stellen dat de enige bodemlagen die wel kans hebben op de aanwezigheid van een stabiel looppniveau gedeeltelijk werden verstoord in de loop van de 20ste eeuw.

Op basis van de ligging van het terrein, in de omgeving van Oostende, werd beslist een desktopstudie uit te voeren met betrekking tot de aanwezigheid van oorlogsrelicten binnen het projectgebied. Op basis van deze studie kan worden geconcludeerd dat er geen kans is op de aanwezigheid van relicten uit de Eerste Wereldoorlog. Wel kon worden vastgesteld dat binnen het projectgebied mogelijk resten uit de Tweede Wereldoorlog aanwezig kunnen zijn. Meer bepaald werden op luchtfoto's loopgraven, bomkraters, veldgeschutopstellingen en prikkeldraad vastgesteld. Het is echter niet duidelijk in hoeverre deze structuren effectief een indruk hebben nagelaten in het bodemarchief.

Gezien het feit dat er een kans is op de aanwezigheid van archeologische resten met een hoog potentieel op kennisvermeerdering uit de Tweede Wereldoorlog, raden we aan bijkomende archeologische onderzoeken uit te voeren.

- *Wat is de landschapshistoriek van het projectgebied?*

In geomorfologisch opzicht bevindt het plangebied zich in de polders, meer bepaald de kustpolders. Volgens de tertiair geologische kaart bestaat de ondergrond ter hoogte van het terrein uit de Formatie van Tielt, en meer bepaald het lid van Kortemark. Dit bestaat uit grijze tot groengrijze klei tot silt met dunne banken van zand en silt.

De quartair geologische kaart toont aan dat het terrein gelegen is ter hoogte van profieltype 13d. Dit wil zeggen dat er sprake is van Holocene en/of Tardiglaciale eolische afzettingen op getijdenafzettingen (d) bovenop de Pleistocene sequentie. Het profiel bestaat uit zandige eolische afzettingen van het Holoceen en mogelijk Tardiglaciaal (**EH**), getijdenafzettingen (mariene en estuariene) van het Holoceen (**GH**) bovenop Eolische afzettingen van het Weichseliaan, mogelijk Vroeg-Holoceen (**ELPw**) en/of hellingsafzettingen van het Quartair (**HQ**) met hieronder fluviatiele afzettingen van het Weichseliaan (**FLPw**) en getijdenafzettingen van het Eemiaan (**GLPe**). De karteereenheden **ELPw** en **HQ** ontbreken mogelijk.

Op de bodemkaart van Vlaanderen worden ter hoogte van het terrein bodems van het type OB weergegeven. Dit zijn door de mens gewijzigde bodems, in casu bebouwde gronden.

Tijdens de Tweede Wereldoorlog bevonden zich binnen het terrein constructies die deel uitmaakten van de Duitse kustverdediging.

Het terrein werd in het laatste kwart van de 20ste eeuw bebouwd met de kantoren van ILVO.

- *Welke archeologische sites zijn gekend in of nabij het projectgebied?*

De gekende archeologische sites in de omgeving van het terrein staan voor het grootste deel in verband met militaire activiteiten of bestaan uit losse vondsten die op het strand werden aangetroffen. De resten zijn te dateren in de late middeleeuwen, de nieuwe tijd, de nieuwste tijd en uit de beide wereldoorlogen.

Verder zien we dat ter hoogte van het historische centrum tevens resten werden aangetroffen vanaf de middeleeuwen die in verband staan met de historische stad en haar ontwikkeling.

- *Welke aanwijzingen bevatten de bestaande bronnen over het archeologische en cultuurhistorisch potentieel van het terrein?*

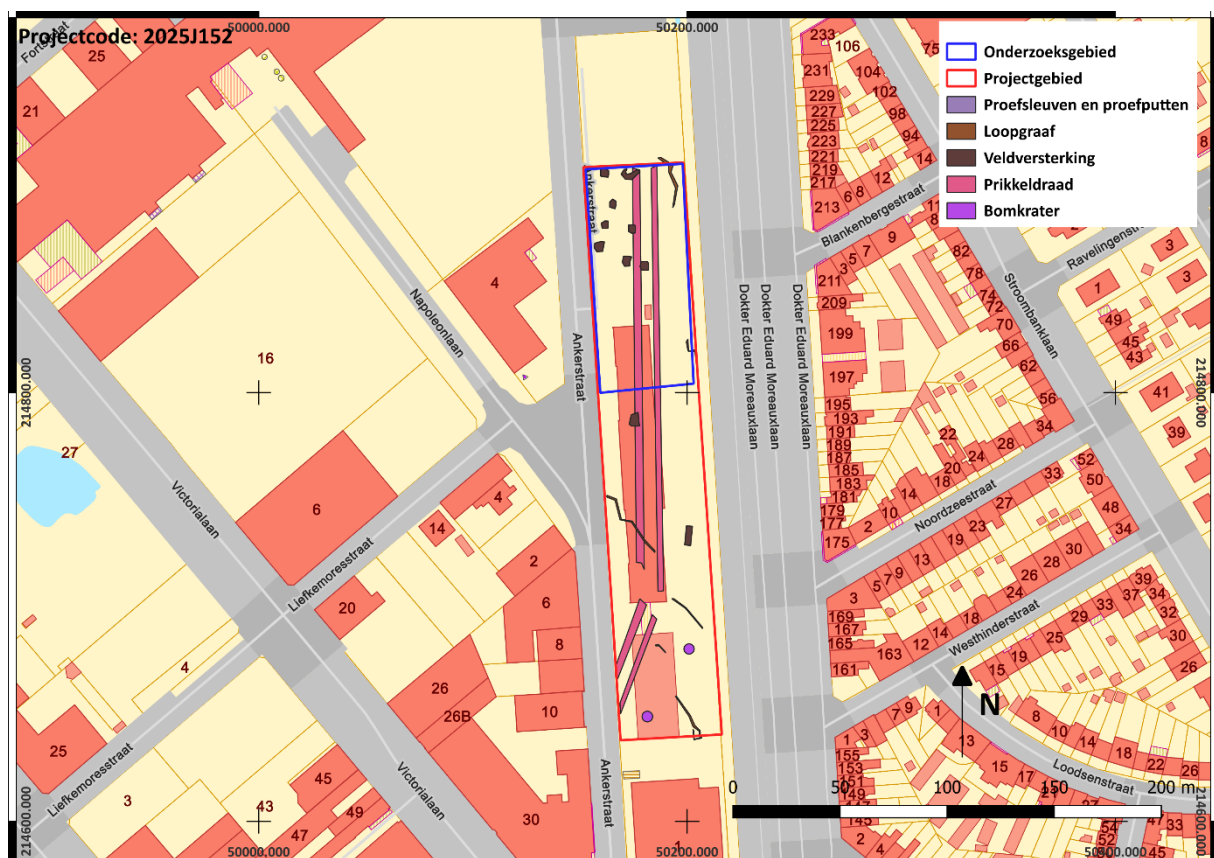
Op basis van cartografische en historische bronnen kunnen we besluiten dat het cultuurhistorisch potentieel van het terrein klein is. De enige aanwijzing omtrent oudere constructies op het terrein zijn terug te vinden op de 18de-eeuwse kaart van Ferraris. Op de kaart is een dijklichaam afgebeeld ter hoogte van het projectgebied. Op de jongere kaarten zijn geen sporen van bebouwing of andere constructies meer zichtbaar binnen het projectgebied. Het is wachten tot het laatste kwart van de 20ste eeuw alvorens het terrein terug in gebruik wordt genomen.

Met betrekking tot het archeologische potentieel verwijzen we naar de ligging in de 'Historische Polders van Oostende' en de onaantrekkelijke landschappelijke en bodemkundige situatie. Dit wordt tevens aangetoond door het uitgevoerde landschappelijke booronderzoek. Hieruit bleek dat sporen van historische bebouwing beperkt bleven tot de meest recente lagen met de aanwezigheid van een

met puin en keien gestabiliseerde ophogingslaag. Er werden op diepere niveaus geen sporen aangetroffen van een mogelijk stabiele ontwikkelde bodem waarop een loopniveau kan worden verwacht. Er werden geen lithische materialen of brandresten aangetroffen die zouden kunnen wijzen op potentiële steentijdbewaring.

Concluderend kunnen we stellen dat de kans op de aanwezigheid van archeologische resten binnen het projectgebied erg klein is. Enerzijds is er de ongunstige landschappelijke situatie, anderzijds zijn er de historische kaarten en het feit dat de huidige bebouwing allicht de enige stabiele bodemlagen heeft verstoord.

Wel dienen we hier melding te maken van de aanwezigheid van mogelijke relictten uit de Tweede Wereldoorlog. Op basis van een studie van de beschikbare luchtfoto's kon binnen het projectgebied de aanwezigheid van bomkraters, loopgraven, prikkeldraad en geschutopstellingen worden vastgesteld. In hoeverre deze restanten bewaard bleven in het bodemarchief en in hoeverre ze werden verstoord door de aanwezige 20ste-eeuwse bebouwing, kon niet worden achterhaald.

Figuur 2: Positie en aard vastgestelde relictten uit WOII op GRB-bestand (1/1500)

- *Wat is de impact van de geplande werken?*

Binnen het projectgebied worden alle bestaande verhardingen en gebouwen gesloopt. Tevens worden de aanwezige bomen geroid. Binnen het terrein worden drie nieuwe loten voorzien voor de realisatie van enerzijds twee appartementsblokken en anderzijds een hotel met supermarkt en restaurant.

Ter hoogte van de verschillende bouwzones worden ondergrondse parkings voorzien van twee verdiepingen met een totale diepte van plusminus 7,20 meter onder het bestaande maaiveld.

Eventueel aanwezige archeologische resten ter hoogte van de kelders zal volledig worden vernield.

Tussen de gebouwen worden rioleringen en nutsputten voorzien. Bovengronds wordt een speeltuin gerealiseerd en wordt groenvoorziening aangelegd. Ter hoogte van de ondergrondse nutsputten zullen eventueel aanwezige archeologische resten met grote waarschijnlijkheid volledig worden vernield.

- *Levert het huidige bronnenmateriaal voldoende info op? Zo neen, is er een vervolgonderzoek nodig en welke methode levert het meeste informatie op?*

Op basis van het huidig beschikbare bronnenmateriaal kan besloten worden dat de enige mogelijk aanwezige archeologische resten te dateren zijn in de Tweede Wereldoorlog. Echter is niet geweten in hoeverre deze relictten een indruk hebben nagelaten in het bodemarchief en in welke mate de betreffende relictten niet werden verstoord ten gevolge van het optrekken van de 20ste-eeuwse bebouwing. Vermelden we tevens de aanwezigheid van een dijklichaam zoals zichtbaar op de kaart van Ferraris. Dit dijklichaam is niet meer zichtbaar op jongere kaarten en enige overblijfselen ervan werden met grote waarschijnlijkheid vernield met de constructie van de huidig aanwezige gebouwen in het laatste kwart van de 20ste eeuw.

Gezien het op dit moment niet duidelijk is wat het kennisvermeerderingspotentieel is van de binnen het projectgebied vastgestelde relictten uit de Tweede Wereldoorlog, raden we aan bijkomende vooronderzoeken uit te voeren met het oog op het lokaliseren van de betreffende relictten en met het oog op het bepalen van hun kennisvermeerderingspotentieel. Gezien de aard van de te verwachten archeologische resten, raden we aan het terrein te onderzoeken door middel van enkele gerichte proefputten en -sleuven ter hoogte van de verwachte positie van de oorlogsrelictten. Gezien heden nog niet duidelijk is of de ontwikkelaar effectief een vergunning zal krijgen voor het bouwproject, wenst hij geen bijkomende extra kosten te maken voorafgaandelijk aan het verkrijgen van de omgevingsvergunning. De extra kosten voor het bureauonderzoek, de desktopstudie voor de aanwezigheid van oorlogsrelictten en de kosten van de mechanische landschappelijke boringen werden immers reeds voorafgaandelijk door de ontwikkelaar gedragen.

4. Kennisvermeerderingspotentieel van het projectgebied

Op basis van de tot op heden uitgevoerde onderzoeken blijkt dat de enige archeologische resten met een potentieel op kennisvermeerdering te dateren zijn in de periode van de Tweede Wereldoorlog. Of deze resten, waarvan de aanwezigheid kon worden achterhaald op basis van luchtfoto's, enig potentieel hebben op kennisvermeerdering, is heden nog niet duidelijk. Dit is afhankelijk van de bewaringstoestand en of de resten effectief een impact hebben achtergelaten in het bodemarchief. Indien de resten, zoals de prikkeldraadversperring en de geschutsofstellingen enkel bovengronds waren opgesteld, zullen deze resten geen kennisvermeerderingspotentieel hebben, omdat ze dan niet zichtbaar zullen zijn in het bodemarchief.

5. Programma van maatregelen

5.1. Vraagstelling en onderzoeksdoelen

Op basis van het niet-destructief uitgevoerde vooronderzoek (bureauonderzoek en landschappelijk booronderzoek) kan niet worden bepaald of er zich eventuele archeologische resten met een hoog potentieel tot kennisvermeerdering binnen het projectgebied bevinden. Hiervoor zal een prospectie met ingreep in de bodem in de vorm van proefsleuven en proefputten worden uitgevoerd op het terrein. Deze heeft tot doel vast te stellen of er archeologisch erfgoed in de bodem aanwezig is, en dit te registreren, determineren en waarderen.

Gezien er binnen het projectgebied enkel sprake is van mogelijke resten uit de Tweede Wereldoorlog, werd de vraagstelling hieraan aangepast:

- *Zijn er archeologische sporen aanwezig binnen het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze sporen?*
- *Zijn er archeologische vondsten aanwezig binnen het plangebied? Zo ja: wat is de aard en datering van deze vondsten?*
- *Wat is de bewaringskwaliteit van de archeologische resten en de archeologische vondsten?*
- *Wat is de ruimtelijke begrenzing van de sporen (zowel horizontaal als verticaal; strekt de site zich uit buiten de grenzen van het plangebied)?*
- *Is er een chronologische evolutie of fasering zichtbaar binnen de aanwezige relictten uit de Tweede Wereldoorlog?*
- *Welke bouwmaterialen werden gebruikt voor het oprichten van de constructies uit de Tweede Wereldoorlog?*

- *Wat leren de eventuele vondsten ons over het dagelijkse leven van de soldaten die de posities bemanden gedurende de oorlog?*

5.2. Onderzoeksstrategie, motivering, fasering en methodiek

5.2.1. Motivering

Om inzicht te krijgen in de aanwezigheid van eventuele archeologische resten is verder vooronderzoek noodzakelijk.

Gezien de aard van de te verwachten bewaarde archeologische resten opteren we voor het uitvoeren van een prospectie met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven en proefputten met het oog op het opsporen van eventuele archeologische resten uit de Tweede Wereldoorlog. Dit lijkt ons de meest geschikte methode.

Een veldprospectie lijkt ons niet aan te raden gezien de aanwezige begroeiing en bebouwing op het terrein. Ook het uitvoeren van een geofysisch onderzoek zal geen adequate antwoorden kunnen formuleren op de waarde en het potentieel op kenniswinst van eventueel aanwezige archeologische resten. Mogelijk kunnen wel eventuele anomalieën worden opgespoord, maar deze zouden dan nog moeten worden onderzocht door middel van een prospectie met ingreep in de bodem.

5.2.2. Fasering

De prospectie met ingreep in de bodem kan worden uitgevoerd na het verkrijgen van de omgevingsvergunningaanvraag. De aanwezige **begroeiing** en **bebouwing** ter hoogte van de uit te voeren sleuven dienen voorafgaandelijk aan het sleuvenonderzoek te worden **verwijderd**. Hierbij dienen eventuele bomen en struiken te worden omgezaagd boven het maaiveldniveau. **Wortelpartijen** mogen **niet** worden verwijderd voorafgaandelijk aan het afronden van de archeologische vooronderzoeken.

We raden ten zeerste aan het slopen van de aanwezige bebouwing buiten de voorziene proefsleuven uit te stellen tot na het uitvoeren van het proefsleuvenonderzoek. Indien dit niet mogelijk is mag de **bebouwing** enkel worden **gesloopt** tot op het bestaande **maaiveld**. **Funderingen** en **verhardingen**, alsook aanwezige **ondergrondse leidingen** en **nutsvoorzieningen** mogen **niet** worden verwijderd voorafgaandelijk aan het uitvoeren van het proefsleuven- en proefputtenonderzoek.

De voorgestelde proefsleuven en proefputten hebben als doel te bepalen of er zich archeologische resten in het plangebied bevinden, wat de waarde en datering van eventueel archeologische resten is en vast te stellen in hoeverre een behoud in situ mogelijk is in het kader van de geplande werken.

Op basis van het uitgevoerde bureauonderzoek en landschappelijke booronderzoek kon besloten worden dat de kans op de aanwezigheid van in situ bewaarde steentijd artefactensites onbestaande

is. De enige mogelijk aanwezige archeologische resten bestaan uit relictten die in verband staan met de Duitse kustverdediging tijdens de Tweede Wereldoorlog en bestaan uit bomkraters, prikkeldraadversperring, loopgraven en geschutsopstellingen.

5.3. Uitvoering van het veldwerk

De totale oppervlakte van het projectgebied bedraagt ongeveer 12600 m². Dit houdt in dat, rekening houdend met een minimaal dekkingspercentage van 12,5% (zie Code van Goede Praktijk, paragraaf 8.6.2), er minstens ca. 1260 m² proefsleuven en plusminus 315 m² kijkvensters dienen te worden aangelegd om gefundeerde uitspraken te kunnen doen over het archeologisch potentieel van het terrein.

Echter kon op basis van de reeds uitgevoerde onderzoeken worden achterhaald dat de enige archeologische resten met een mogelijk potentieel tot kennisvermeerdering die binnen het projectgebied aanwezig zijn, bestaan uit relictten te dateren in de Tweede Wereldoorlog. Op basis van gegeorefereerde luchtfoto's kon de positie van de betreffende relictten min of meer nauwkeurig worden achterhaald. Dientengevolge is het niet nodig het volledige terrein te onderwerpen aan een prospectie met ingreep in de bodem. Daarom werd beslist op het terrein enkele gerichte proefsleuven en proefputten te realiseren ten oosten en ten noorden van de bestaande bebouwing. Hier zullen de eventueel aanwezige resten het beste zijn bewaard en is de kans op een zinvolle evaluatie van het archeologische potentieel van het projectgebied het grootste. Tijdens de positiebepaling van de uit te voeren proefsleuven en proefputten werd tevens rekening gehouden met de aanwezige ondergrondse nutsleidingen binnen het projectgebied.

Op basis van voorgaande argumentatie werd beslist 6 proefsleuven en/of proefputten te realiseren binnen het te onderzoeken terrein. In het noordelijke deel van het terrein worden drie proefsleuven gerealiseerd met een breedte van 3 meter en een lengte van 60 meter. De drie sleuven worden parallel aan elkaar gerealiseerd en bedekken een zone waarbinnen prikkeldraadversperring, een loopgraaf en verschillende geschutsopstellingen aanwezig zouden zijn. Een vierde proefsleuf heeft een lengte van 10 meter en een breedte van 3 meter en wordt ingepland ter hoogte van een mogelijke loopgraaf op de oostelijke grens van het projectgebied. Eveneens aan de oostelijke zijde van de bestaande bebouwing wordt een proefsleuf gerealiseerd met een breedte van 3 meter en een lengte van 90 meter. De sleuf wordt gerealiseerd ter hoogte van een geschutsopstelling, een loopgraaf en een bomkrater. Ten slotte wordt in het uiterste zuiden een vierkante proefput voorzien met zijdes van 6 meter ter hoogte van een vermoedelijke loopgraaf. In totaal wordt op deze manier een oppervlakte van 846 m² open gelegd tijdens de prospectie met ingreep in de bodem.

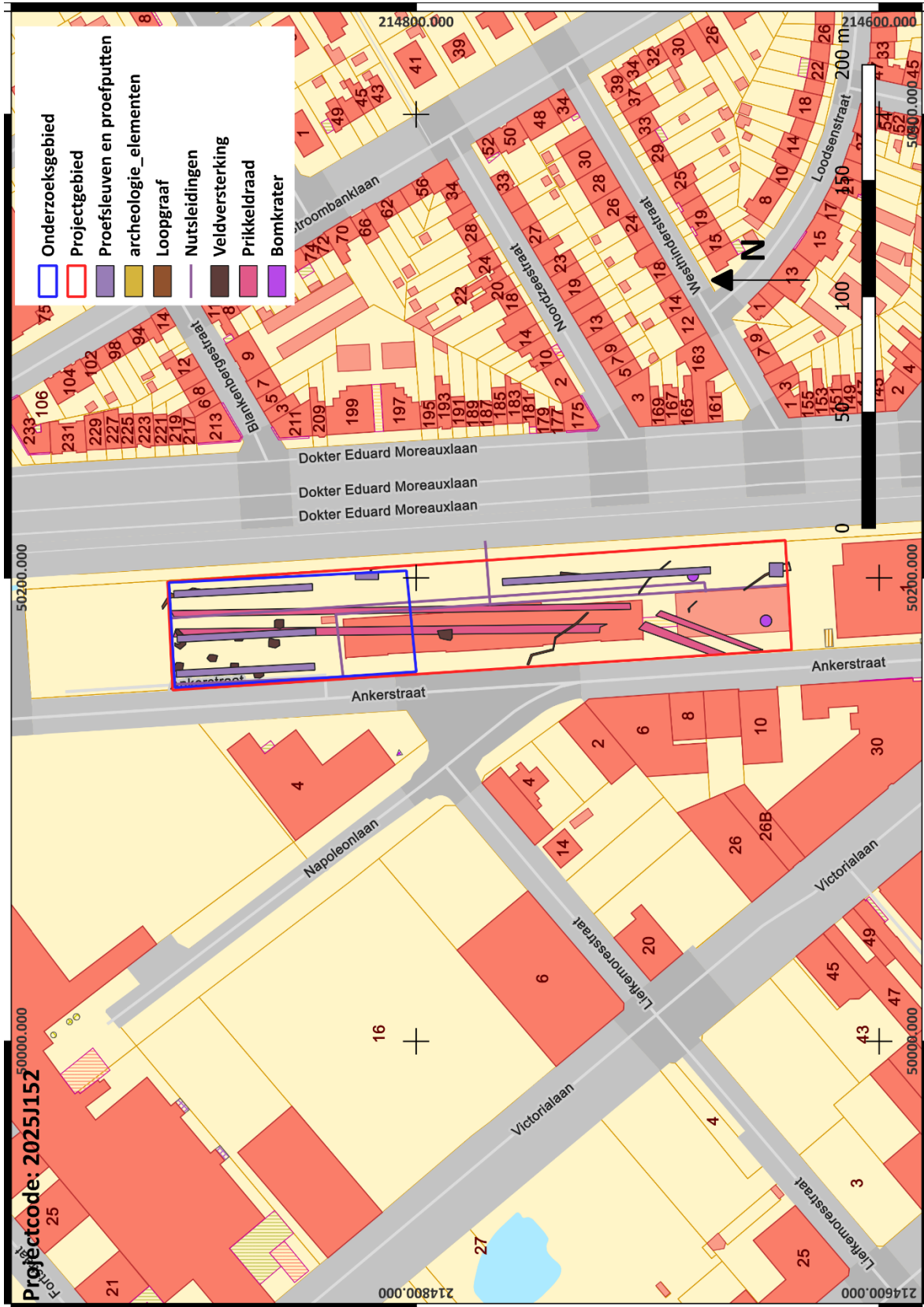
Het proefsleuvenonderzoek wordt uitgevoerd volgens de bepalingen in de Code van Goede Praktijk (paragraaf 8.6.1.2 t/m 8.6.1.9, waarin de verschillende onderdelen van het opgraven en registreren van de archeologische waarden beschreven staan). Aangezien het hier gaat om een site zonder complexe verticale stratigrafie moeten de richtlijnen, die in paragraaf 8.6.2 van de Code van Goede Praktijk geformuleerd zijn, worden gevolgd.

Het aanleggen van de sleuven geschiedt met behulp van een graafmachine (rupsbanden) met vlakke graafbak (geen getande bak). De grond wordt gescheiden uitgegraven, waarbij de bouwvoor apart wordt gehouden. Tijdens het afgraven van de grond wordt deze onderzocht met behulp van een metaaldetector. De machinist heeft ervaring in het uitvoeren van een archeologische prospectie met ingreep in de bodem.

Vondsten die uit sporen afkomstig zijn, worden toegekend aan dit spoor. Losse vondsten (vondsten uit bodemlagen) worden verzameld in vakken van 4 x 5 m. Hierdoor kan later eventueel een overzicht gegenereerd worden van vondstconcentraties.

Als er graven worden aangetroffen, dienen deze te worden behandeld volgens de Code van Goede Praktijk.

Het vooronderzoek wordt uitgevoerd onder leiding van een veldwerkleider die minimaal 10 prospecties met ingreep in de bodem heeft uitgevoerd, en die een aantoonbare kennis heeft van militaire archeologie met betrekking tot de Tweede Wereldoorlog.

Figuur 3: Inplanting sleuven en aanduiding oorlogsrelicten en nutsleidingen (1/1500)

5.3.1. Afwijkingen ten opzichte van het puttenplan

In een aantal situaties kan worden afgeweken van het voorgestelde puttenplan. De Code van Goede Praktijk voorziet in de mogelijkheid af te wijken van de voorgeschreven norm, mits motivatie (paragraaf 8.2, lid 7).

Het puttenplan dient niet rigoreus te worden nagevolgd, maar werd wel volgens de beschikbare data met betrekking tot eventueel aanwezige relictten uit de Tweede Wereldoorlog, opgesteld.

5.4. Bijzondere voorwaarden

Voorafgaandelijk aan de prospectie met ingreep in de bodem dient de aanwezige begroeiing en bebouwing ter hoogte van de uit te voeren proefsleuven te worden verwijderd **tot op maaiveldniveau**. Wortelstelsels, funderingen, ondergrondse leidingen, putten en kelders mogen niet worden verwijderd.

Gezien er binnen het projectgebied een **verhoogde kans is op de aanwezigheid van niet-ontplofte munitie** uit de Tweede Wereldoorlog dient het **graven** van de sleuven te worden **begeleid door een CTE-deskundige**.

Indien de bouwplannen niet worden uitgevoerd, dienen de hierboven beschreven archeologische onderzoeken niet te worden uitgevoerd.

6. Bindende voorwaarde bij vervolgonderzoek (opgraving) na het vooronderzoek (prospectie)

Indien uit het vooronderzoek met ingreep in de bodem blijkt dat een vervolgonderzoek noodzakelijk is, dient rekening te worden gehouden met de uitvoering van een eventuele opgraving alsook met het uitwerken van de opgravingsresultaten, inclusief het uitvoeren van de nodige natuurwetenschappelijke onderzoeken, conservaties en restauraties, mocht dit nodig blijken. De specifieke invulling van de uitwerking van de opgravingsresultaten, het natuurwetenschappelijk onderzoek en van conservatie en restauratie zullen in het Programma van Maatregelen van de nota, opgesteld na het uitvoeren van het vooronderzoek, worden gespecificeerd.